

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

MUZICĂ, RITM ȘI MIȘCARE

**Învățământ special
Clasele a V-a – a X-a
Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate**

București, 2021

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina „Muzică, ritm și mișcare” este prevăzută în Planul-cadru pentru elevii cu dizabilități severe, grave și/sau asociate din învățământul special, fiind inclusă în aria curriculară “Arte”, alături de Educația plastică. Acestei discipline îi este alocată o oră pe săptămână.

Politicile educaționale oferă în acest moment cadrul necesar derulării unor servicii educaționale care răspund nevoilor de dezvoltare, posibilităților de adaptare și învățare ale copiilor cu dizabilități. În acest context, disciplina „muzică, ritm și mișcare” asigură oportunități ludice pentru manifestarea spontană și naturală a elevilor cu **dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate la auzul muzicii. Reacția** spontană și naturală a copilului la auzul muzicii, încă de la cea mai fragedă vârstă, este mișcarea. Respectând acest specific, asocierea audii și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală – joc.

Disciplina „Muzică, ritm și mișcare” este corelată cu celelalte discipline din aria curriculară cât și din Planul-cadru, având un caracter pluridisciplinar și interdisciplinar.

Nivelul pluridisciplinar este dat de către Aria curriculară “Educație fizică, sport și sănătate” – ritm, mișcare și respirație.

Nivelul interdisciplinar este dat de o gamă largă de conținuturi ce se regăsesc în alte discipline înscrise în Planul-cadru:

- Abilități de comunicare și limbaj – dicție, onomatopee, silabe, cuvinte, vers, text
- Educație senzorială și psihomotorie – senzații, percepții, reprezentări, coordonare psihomotorie, lateralitate, orientare spațio-temporală
- Cunoașterea și igiena corpului uman – segmente ale corpului, reguli de igienă etc.
- Elemente de matematică – numărări recitative, figuri geometrice etc.
- Explorarea mediului înconjurător – anotimpuri, fenomene ale naturii, animale, păsări, forme de relief etc.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei **Muzică, ritm și mișcare** evidențiază achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar, modul de a percepe muzica, de a o utiliza alături de ritm și mișcare în procesul de educare și recuperare.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar și corespund domeniilor de receptare, audiere, interpretare, mișcare ritmică etc. Pentru realizarea competențelor specifice, **activitățile de învățare** au fost propuse începând cu stimularea polisenzorială și acțiunea directă cu obiecte cunoscute din mediul înconjurător și terminând cu formarea unor abilități muzicale, de ritm și mișcare.

Conținuturile învățării sunt grupate pe următoarele domenii:

- practică muzical-vocală;
- elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică;

- elemente de cultură muzicală.

Profesorul trebuie să adapteze conținuturile învățării la posibilitățile reale de achiziție ale elevului. Conținutul este constituit după criteriul dificultăților progresive și al pașilor mici. De aceea, în realizarea programei s-a ținut cont de principiul accesibilității, iar competențele generale, cele specifice, cât și activitățile de învățare au fost propuse gradual, de la ușor la greu, de la simplu la complex.

Prezenta programă școlară "Muzică, ritm și mișcare", destinată elevilor cu dizabilități severe, grave și/sau asociate, are rolul de a orienta și direcționa demersurile întreprinse de profesor, în vederea obținerii rezultatelor proiectate și contribuie la realizarea caracterului practic-aplicativ al achizițiilor dobândite de elev.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător, în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**
- 2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical**
- 3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale, cu accent pe ritm și mișcare**

CLASA a V-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**

Clasa a V-a
<p>1.1. Receptarea sunetelor din natură și din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de identificare a timbrelor vocale: voci de copii, femei, bărbați; - Exerciții de diferențiere a sunetelor muzicale de zgomote; - Jocuri de diferențiere a timbrului vocal de cel instrumental.
<p>1.2. Executarea elementelor de cultură vocal-auditivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții joc de respirație corectă după anumite scenarii: Ex., „Ne plimbăm pe stradă iarna. Este un ger cumplit și mi-am uitat mănușile acasă. Suflăm în mâini ca să le încălzim.”; - Exerciții de respirație combinate cu mișcări de emisie: Ex.: „Stând în picioare cu brațele pe lângă corp, elevii inspiră 2 timpi, ridicând ușor brațele lateral, expiră 4-6 sau 8 timpi, concomitent cu lăsarea brațelor în jos, rostind sunetele „s” sau „u”, numărând de la 1 la 4,5,6,7,8 sau declamând diverse recitative; - Exerciții de cultură vocală: emisie și acordaj.
<p>1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Executarea sunetelor lungi și scurte ritmizate cu onomatopee. Joc: „Ceasurile”; - Imitarea unor onomatopee. Jocuri cu personaje; - Exerciții-joc de diferențiere a sunetelor vorbite de cele cântate. Ex. Ascultarea unei poezii în comparație cu audierea unui cântec; - Interpretarea unor fragmente melodice/cântece ce conțin sunete de intensități diferite: (tare-mediu-încet).

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a V-a
<p>2.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bătăi ritmice din palme, din picior, în ritmul dat de bătăile de tobă sau alte instrumente de percuție; - Exerciții de redare a ritmului simplu diferențiat între „scurt și lung” prin bătăi din palme. Joc „Piticii și uriașii”; - Mișcări ritmice ale capului, trunchiului și membrilor inferioare și superioare după un ritm dat; - Exerciții ritmice de îndreptare a trunchiului, de stabilizare laterală a poziției picioarelor și de cuprindere frontală cu brațele.
<p>2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Marcarea ritmului cântecelor prin bătăi cu palmele poziționate în față, deasupra capului, lateral, stanga sau dreapta „Să-mi spui tu mie, copilaș”, de Grigore Teodosiu; - Acompanierea liberă a cântecelor cu sonorități emise de diferite obiecte din clasa: rigle, creioane, cutii umplute cu nisip, castane, nasturi, monede etc.: „Cântecul tobei”, de Gherase Dendrino, „Ciocanele”, de Ana Motora Ionescu, „Sorocova”, melodie populară; - Audiții muzicale: exerciții- joc de integrare a gesturilor și mișcărilor adecvate textelor cântecelor audiate.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a V-a
<p>3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare; - Exersarea cântării prin marcarea fiecărei durate: bătați din palme, în bancă sau folosind obiecte sonore; - Reproducerea individuală și/sau în colectiv a cântecelor cu sprijinul profesorului, folosind mișcărilor adecvate textelor cântecelor învățate.
<p>3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea intonării vocale a unor cântece cu acompaniamentul unor jucării muzicale: Vizionarea unor spectacole-serbări prezentate de grupuri de elevi de la grădiniță sau școală ; - Reproducerea unor cântece din videoclipurile prezentate folosind acompaniament specific, în vederea pregătirii serbărilor școlare.
<p>3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical; - Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical: lăstunul, pițigoiul, pupăza, corbul, cioara etc. ; - Exersarea gesturilor ritmice desprinse din text: bătați din aripi (mâini), imitarea zborului păsărilor, pași ritmici.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Cultură vocal-auditivă	<p>Ținuta corpului Respirație Scenariu-joc „,Ne plimbăm pe stradă iarna. Este un ger cumplit și mi-am uitat mănușile acasă. Sufлям în mâini ca să le încălzim.” Gimnastică respiratorie Emisie Dicție Sincronizare: Sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie; Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație; Mișcări sugerate de textul cântecului; Melodia: Sunete înalte, medii și joase Mersul melodic suitor, coborător, liniar, mixt Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde Interpretarea: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu Tempou –viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele Cântec vesel/trist</p>

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertoriu de cântece

CLASA a VI-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**

Clasa a VI-a
1.1 Receptarea sunetelor din natura și din mediul înconjurător <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de diferențiere a timbrelor umane; - Jocuri de imitare a vocii anumitor animale: vaca, oaia, calul, porcul, câinele, pisica etc; - Exerciții de recunoaștere a sunetelor emise de anumite jucării muzicale.
1.2. Executarea elementelor vocal-auditive <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții- joc de respirație corectă după anumite scenarii / Jocuri; - Exerciții de gimnastică generală, însoțite de pronunția corectă a unor vocale sau consoane: „Oftatul”, „Rotirea brațelor”, „Spălatul pe mâini”, „Balansarea capului”; - Exerciții de cultură vocală-emisie și acordaj;
1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de evidențiere a sunetelor contrastante: „tare-încet”; - Exerciții de reproducere a unor onomatopee pentru diverse surse sonore, având durate și intensități diferite; - Audiții muzicale.

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a VI-a
2.1. Receptarea unor elemente ritmice <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de redare a ritmului simplu diferențiat între „scurt și lung” prin bătăi din picioare. Joc „Șoricelul și motanul încălțat”; - Exerciții de mers ușor și apăsat pe ritmul dat de jucării muzicale; - Exerciții de mers ușor însoțite de bătăi ritmice din palme, combinate cu exerciții de mers apăsat însoțite de lovirea ritmică a picioarelor cu palmele.
2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate <ul style="list-style-type: none"> - Mers ritmat imitând mersul rar sau repede al unor animale din textele cântecelor audiate; - Exerciții de mers pe ritmul unor cântece pentru evidențierea termenilor de mișcare, „rar-repede”; - Executarea de exerciții pentru redarea ritmului simplu diferențiat între scurt și lung.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a VI-a
3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării <ul style="list-style-type: none"> - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare; - Reproducerea în colectiv a cântecelor însușite intuitiv cu executarea mișcărilor adecvate textelor; - Interpretarea cântecelor propuse alternând cântarea vocală cu ritmizarea; - Recunoașterea fragmentelor intonate fără text de profesor și reproducerea lor cu text.
3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea acompaniamentului ritmic cu obiecte sonore sau instrumente de percuție din cântecele interpretate în grup; - Reluarea interpretării cu acompaniamentul profesorului; - Exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic (negativ);

Clasa a VI-a
- Exerciții de interpretare a unor cantece tematice, cu acompaniament, pentru pregătirea serbărilor școlare.
3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale
- Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical ; - Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical: motănelul, șoricelul etc.; - Exersarea pașilor simpli de dans prin hora celorlalți participanți la joc.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VI-a
Practică muzical-vocală	Ținuta corpului Respirație: Emisie Dicție Sincronizare Sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie; Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări ritmice și corporale; Mișcări sugerate de textul cântecului: „Merge, fuge.... Melodia: Sunete înalte, medii și joase Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde Interpretarea: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu Tempou –viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele Cântec vesel/trist
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertori de cântece

CLASA a VII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**

Clasa a VII-a
<p>1.1. Receptarea sunetelor din natura și din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de diferențiere a anumitor zgomote din natură, de sunetele emise de jucării muzicale; - Exerciții de recunoaștere a sunetelor emise de anumite instrumente de percuție: „tobă, xilofon, țambal”; - Jocuri de imitare a vocii anumitor păsări: „cucul, pupăza, cocoșul, rața, găina etc.”
<p>1.2. Executarea elementelor de cultură vocal-auditivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de respirație corectă după anumite scenarii: Ex.„Trenul pleacă din gară, șuierând: U-u-u!...Ambalăm motorul mașinii: Vu-u-u!...”; - Exerciții-joc de gimnastică articulatorie: „Capra” (lansarea mandibulei inferioare cu lovirea dinților), „La doctor” (scoaterea limbii, mișcarea limbii jos-sus, stânga-dreapta); - Exerciții de cultură vocală: emisie și acordaj.
<p>1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere a sunetelor înalte și joase din anumite fragmente muzicale; - Exerciții de asociere a sunetelor înalte și joase prin mișcări ascendente/descendente ale mâinilor. - Jocuri de reproducere a unor fragmente melodice care cuprind sunete înalte și joase și exemplificarea acestora prin mișcări ale mâinilor/corpului - Audiții muzicale: fragmente muzicale/cântece pentru identificarea sunetelor înalte și joase

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a VII-a
<p>2.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de redare a ritmului simplu diferențiat între „scurt și lung” prin pășire; - Exerciții de redare prin formă de pășire a ritmului lent și a ritmului alert. Jocuri de pășire atentă și pășire precipitată; - Exerciții de parcurgere ritmică a unor trasee cu forme geometrice simple: linie curbă, cerc, pătrat etc.
<p>2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de redare prin gesturi a mersului suitor sau coborâtor al unor cântece audiate; - Exerciții de diferențiere a cântecelor în nuanțe piano, de cele în nuanțe forte, prin executări ritmice folosind brațele; - Jocuri de reproducere a mișcărilor ritmice sugerate de textele cântecelor audiate.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a VII-a
<p>3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare în nuanțe contrastante (tare și încet); - Reproducerea cântecelor în nuanța tare și apoi încet; - Interpretarea unor cântece cântate în cor și cu solist.

Clasa a VII-a
<p>3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intonarea cântecelor cu măsurarea duratei de 1 timp prin mișcări (bătăi, pași) egale, uniforme; - Exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic (negativ); - Exerciții de interpretare a unor cântece tematice, cu acompaniament, pentru pregătirea serbărilor școlare.
<p>3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical. Exemplu: „În căsuța din pădure”, de I. Nicosescu; - Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical: piticii, pupăza, broscuța, șoricelul etc.; - Exersarea pașilor simpli de dans prin hora celor cinci prieteni.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Practică muzical-vocală	<p>Ținuta corpului</p> <p>Respirație: Joc de respirație după anumite scenarii: Ex., „Trenul pleacă din gară, șuierând: U-u-u!...Ambalăm motorul mașinii: Vu-u-u!...”</p> <p>Gimnastică articulatorie: „Capra” (lansarea mandibulei inferioare cu lovirea dinților), „La doctor” (scoaterea limbii, mișcarea limbii jos-sus, stânga-dreapta)</p> <p>Emisie</p> <p>Dicție</p> <p>Sincronizare: Sunete muzicale, scări muzicale simple;</p> <p>Cântare vocală: individual, în grup;</p> <p>Cântare instrumentală: percuție corporal, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale;</p> <p>Ritmul: Mișcări ritmice și corporale într-un ritm dat; Mișcări sugerate de textul cântecului;</p> <p>Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt;</p> <p>Genuri muzicale: folclorul copiilor, dans popular; Interpretarea: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu, nuanțe reduse (piano, mezzo piano sau cel mult mezzoforte);</p> <p>Tempou – viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele;</p> <p>Cântec vesel/trist</p>

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertoriu de cântece

CLASA VIII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**

Clasa a VIII-a
<p>1.1. Receptarea sunetelor din natura și din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de imitare a vocii anumitor păsări: „cucul, pupăza, cocoșul, rața, găina etc.”; - Jocuri de diferențiere a vocilor animalelor de păsări; - Exerciții de recunoaștere a sunetelor emise de anumite instrumente muzicale: „chitara, vioara, pianul etc.”
<p>1.2. Executarea elementelor de cultură vocal-auditivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții- joc de respirație corectă după anumite scenarii-tragem aer în piept și-l dăm afară; - Exerciții de pronunție după model: mac-mac-mac, ga-ga-ga, oac-oac-oac...etc.; - Exerciții de cultură vocală: emisie și acordaj.
<p>1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de reproducere a unor fragmente melodice care cuprind elemente de urcare și coborâre și exemplificarea acestora prin mișcări ale mâinilor/corpului; - Învățarea unor cântece-joc ce cuprind elemente de urcare și coborâre asociate cu mișcări ale corpului; - Audiții muzicale.

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a VIII-a
<p>3.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții ritmice de parcurgere a anumitor trasee: „Mers ritmic pe vârfuri, cu schimbarea direcției și a stilului de mers, mers pe călcâie etc.”; - Exerciții ritmice de alternare a diferitelor variante de mers, prin comandă verbală de schimbare, concomitent cu accelerarea sau încetinirea ritmului; - Exerciții de grupare ritmică pe anumite onomatopee, concomitent cu exerciții de lovire cu bețișoare în bancă, pe unități egale de timp;
<p>2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere a mișcărilor ritmice lente sau alerte deduse din textele cântecelor audiate; - Exerciții de diferențiere a cântecelor în nuanțe piano, de cele în nuanțe forte, prin executări ritmice folosind brațele; - Jocuri pe cântece; - Executarea unor mișcări de balet prin imitarea mișcărilor executate de grupuri de copii din videoclipurile prezentate.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a VIII-a
<p>3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare; - Reproducerea individuală și în grup a unor cântece în tempouri diferite; - Jocuri de mișcare în formație de horă, dans popular.
<p>3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intonarea unor cântece prin marcarea pauzelor prin percuție corporală, obiecte sonore etc.;

Clasa a VIII-a
<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic (negativ); - Exerciții de interpretare a unor cantece tematice, cu acompaniament, pentru pregătirea serbărilor școlare.
<p>3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical. Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical: sticleți, mierloi, scatiu, brotac, privighetoare etc.; - Exersarea pașilor simpli de dans prin hora păsărelelor.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
Practică muzical-vocală	<p>Ținuta corpului</p> <p>Respirație: Emisie Dicție</p> <p>Sincronizare Sunete muzicale, scări muzicale simple;</p> <p>Cântare vocală: individual, în grup;</p> <p>Cântare instrumentală: percuție corporal, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie;</p> <p>Ritmul: Mișcări ritmice și corporale într-un ritm dat; Mișcări ritmice și corporale sugerate de textul cântecelor prezentate; Mișcări de balet prin imitație; Dans popular – hora.</p> <p>Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt;</p> <p>Genuri muzicale: folclorul copiilor, dans popular, dans clasic, colinde;</p> <p>Interpretare: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu Tempou – viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele;</p> <p>Cântec vesel/trist</p>
Elemente de cultură muzicală	<p>Audiții muzicale</p> <p>Videoclipuri muzicale</p> <p>Realizarea unui repertoriu de cântece</p>

CLASA a IX-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa a IX-a
<p>1.1.Receptarea sunetelor din natura și din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de diferențiere a unor onomatopee de anumite zgomote percepute din natură, prin vizionarea unor desene animate; - Exerciții de executare a unor zgomote din mediul înconjurător produse de obiecte familiare elevilor: „Spune ce se aude!”; - Jocuri de imitare a vocii unor personaje din poveștile propuse spre vizionare.
<p>1.2.Executarea elementelor de cultură vocal-auditivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții- joc de respirație corectă după anumite scenarii: Ex.: „Suntem în parc într-o seară frumoasă de primăvară. Parfumul teilor ne învăluie. Tragem aer în piept și exclamăm: Ce miros de tei!”; - Exerciții de imitare a sunetelor emise de instrumente: „Trompeta face: ta-ta-ta! Contrabasul face: zum-zum-zum! Toba face: bum-bum-bum! etc.”; - Exerciții de cultură vocală: emisie, acordaj și omogenizare.
<p>1.3 Exersarea auzului muzical și a vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de redare, prin mișcări corporale, a sunetelor înalte și joase, identificate în anumite fragmente melodice; - Învățarea unor cântece-joc care cuprind sunete înalte și joase și exemplificarea acestora prin mișcări adecvate; - Scenete/serbări școlare; - Audiții muzicale.

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a IX-a
<p>2.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții ritmice în formație de cerc, cu identificarea locului fiecăruia în cadrul acesteia. Joc „Prietenii în căsuță”, „Puii în cuib”; - Exerciții joc de redare a unor mișcări cu caracter de dans: pași, ridicări pe vârfuri, mers pe vârfuri etc.; - Exerciții de recitare ritmică a textelor cântecelor ce vor fi învățate.
<p>2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de redare, prin mișcări ritmice corporale, a conținutului de idei a unor cântece audiate; - Exerciții de gimnastica ritmică pe fond muzical; - Jocuri pe cântece cu caracter de dans popular.

3.Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a IX-a
<p>3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare; - Intonarea unor cântece în dialog; - Reproducerea individuală și în grup a unor cântece în tempouri adecvate conținuturilor cântecelor învățate.

Clasa a IX-a	
3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament	
<ul style="list-style-type: none"> - Intonarea unor cântece prin marcarea duratei de 2 timpi prin percuție corporală, obiecte sonore etc.; - Exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic(negativ); - Exersarea repertoriului de colinde pentru prezentarea acestora în cadrul serbărilor de Crăciun, cu acompaniament specific (clopoței, zurgălăi, tobe etc.). 	
3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale	
<ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical; - Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical: ciobănașul, turma de oi, greierașul, pițigoiiul, lupul, vânătorul; - Exersarea de pași și mișcări ritmice corespunzătoare liniei melodice a cântecului-joc. 	

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IX-a
Practică muzical-vocală	Ținuta corpului Respirație: Scenariu-joc ; Emisie; Dicție; Sincronizare; Sunete muzicale, scări muzicale; Cântare vocală: individual, dialogat, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări sugerate de textul cântecului; Marcarea structurilor ritmice; Tempouri adecvate textelor cântecelor; Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri; Interpretare Nuanțe - Tare/ încet/ mediu; Procedee armonico-polifonice (solist-cor, dialog, grupe alternative).
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertori de cântece

CLASA a X-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**

Clasa a X-a
1.1.Receptarea sunetelor din natura si din mediul înconjurător - Exerciții de identificare a unor onomatopee și zgomote din natură prin audierea unor povești; - Exerciții de identificare a glasurilor unor animale după materiale audio; - Jocuri de imitare a vocii unor personaje din desenele animate vizionate.
1.2.Executarea elementelor de cultură vocal-auditivă - Exerciții joc de respirație corectă după anumite scenarii; - Exerciții de cultură vocală: emisie, acordaj, omogenizare, întindere.
1.3.Exersarea auzului muzical și a vocii - Jocuri de recunoaștere a sunetelor înalte și joase, a mersului suitor și coborător din anumite fragmente melodice și asocierea acestora cu mișcări corporale; - Jocuri pe cântec ce conțin sunete înalte/joase, mers suitor/coborător; - Minidramatizări, scenete muzicale; - Audiții muzicale.

2. Exersarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a X-a
2.1. Receptarea unor elemente ritmice - Alternarea redării ritmului prin bătăi din palme , cu cel redat prin pășire ritmică; - Exerciții ritmice de alternare a diferitelor variante de mers, prin comandă de schimbare folosind un instrument muzical , concomitent cu accelerarea sau încetinirea ritmului; - Exerciții joc de redare a unor mișcări cu caracter de dans: pași, ridicări pe vârfuri, mers pe vârfuri etc., folosind diferite obiecte: eșarfe, mingi, cercuri etc.
2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate - Vizionarea unor dramatizări urmată de redarea prin mișcări corporale a personajelor întâlnite; - Exerciții de gimnastica ritmică; - Executarea unor pași de dans în perechi.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a X-a
3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării - Intuirea auditivă a cântecelor propuse spre învățare; - Intonarea unor cântece pe două grupe, o grupă tactând succesiunea timpilor (egali), iar cealaltă bătând cu degetul în bancă ritmul cântecelor prezentate; - Exersarea intonării simultane după gesturile profesorului (început, respirație, încheiere).
3.2. Cântare individuală și în grup, însoțită de acompaniament - Intonarea unor cântece ce conțin durate și pauze diferite cu acompaniament ritmic de jucării muzicale; - Exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic (negativ); - Exerciții de interpretare a unor cântece tematice pentru pregătirea serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice(Colinde, 1 Decembrie, 8 Martie, 1 Iunie).

Clasa a X-a**3.3. Interpretarea unor mini-dramatizări desprinse din jocurile muzicale**

- Exersarea învățării individuale și în grup a jocului muzical;
- Interpretarea rolurilor desprinse din textul jocului muzical;
- Exersarea unor pași ritmici respectând linia melodică a cântecului.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a X-a
Practică muzical-vocală	Ținuta corpului Respirație: Joc după scenariu; Emisie Dicție Sincronizare Sunete muzicale, scări muzicale; Cântare vocală: individual, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament realizat de jucării muzicale.
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	Timbrul Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete muzicale vocale; Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie; Ritmul Durate și pauze diferite Dansuri de societate și moderne Melodia: Sunete înalte/ joase; Mersul melodic suitor/ coborâtor; Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansuri, genuri clasice; Interpretare Nuanțe - Tare/ încet/ mediu; Procedee armonico-polifonice (solist-cor, lanț, grupe alternative)
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertoriu de cântece

Sugestii metodologice

Valențele educativ-terapeutice ale artei au un rol foarte important în procesul de educare și recuperare a elevilor cu dizabilități.

Programa școlară “Muzică, ritm și mișcare”, prin pronunțatul ei caracter pluri și interdisciplinar, reprezintă un mijloc alternativ de exprimare și comunicare al elevilor noștri cu mediul înconjurător.

Activitatea desfășurată cu elevii cu dizabilități necesită o solidă pregătire psihopedagogică specială a cadrelor didactice, o bună cunoaștere a psihologiei acestor elevi în vederea inițierii și desfășurării unor activități adecvate posibilităților psihointelectuale și psihomotrice ale acestora.

Activitățile realizate trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- Orice activitate să fie bine planificată, organizată și structurată;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare;
- Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului lui de înțelegere;
- Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini accesibile, realizabile în etape;
- Instrucțiuni clare privind sarcinile și elaborarea unor programe individuale de lucru;
- Sprijinirea elevului să devină membru al unui grup;
- Organizarea unor activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală;
- Folosirea învățării afective;
- Capacitatea cadrului didactic de empatizare, comunicare și comportament asertiv.

Un important rol îl au exercițiile de ritmică cu acompaniament muzical. În aceste exerciții, copiii li se dezvoltă simțul ritmului, necesar în multe activități. În plus, prin faptul că stimulează afectivitatea, melodia dă mai multă energie mișcărilor executate. Pentru dezvoltarea rapidității și a coordonării mișcărilor se pot utiliza cu mult succes diferite jocuri. În general se va avea în vedere că dezvoltarea motricității trebuie să înceapă cu exersarea mișcărilor mari, ușor de executat și numai după aceea se va trece la mișcările fine. Exercițiile nu trebuie să aibă un caracter formal, ci să ia forma unui joc.

Jocurile muzicale și mini-dramatizările muzicale vor predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, a elevilor care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. Accentul se va pune nu pe interpretare și executarea corectă a mișcărilor impuse de textul cântecelor audiate sau rediate, ci pe manifestare liberă, capacitate de relaționare și socializare.

Mini-dramatizările muzicale propuse se pot realiza folosind decoruri adecvate scenetei, antrenând elevii în realizarea unor sarcini comune ce se pot desfășura în cadrul altor discipline: confecționarea de măști, de costume, de jucării muzicale etc.

Repertoriul de cântece propus spre audiție sau interpretare abordează o tematică variată și accesibilă care acomodează elevul cu mediul înconjurător, contribuie la socializare, ceea ce înseamnă acceptarea colaborării și comportamentului elevului în grup. Este indicat ca muzica vocală să fie îmbinată cu acompaniament instrumental (jucării muzicale, instrumente de percuție, de suflat etc.).

Eficiența activităților poate fi considerabil sporită și prin utilizarea frecventă și adecvată a mijloacelor tehnice moderne.

Bibliografie

1. Ailincăi, E., (2015), *Joc și mișcare, Culegere de jocuri (pentru învățământul primar)*, Galați;
2. Aldea, G., Munteanu, G., (2005), *Didactica educației muzicale în învățământul primar*, București: Edidura Didactică și Pedagogică, R.A;
3. Bălan, A., Chirilă, C., Peneș, M., (2005), *Educație muzicală. Culegere de cântece clasele I-IV*, Editura Ana;
4. Florea, M., Petrache, V., Răceală, I., Roșca, S., *Jocuri muzical. Culegere de cântece pentru școlari*, Pitești: Editura Carminis;
5. Konrad, S., (2000), *Ritmurile copilăriei. Culegere de cantece pentru copii*, Pitești: Editura Carminis;
6. Moraru, V., Toader, A., Ștefănescu, P., (2000), *Culegere de cântece pentru elevi vol I*, București: Editura Sigma;
7. Matora-Ionescu, A., Pop, L., Nicolescu, V.D., (1977), *Culegere de cântece - manual pentru licee pedagogice*, București: Editura Didactică și Pedagogică;
8. Radu, Gh., Bratu, M., (2011), *Deficiența de intelect, cap IV, Tratat de psihopedagogie specială*, București: Editura Universității din București;
9. Radu, Gh., Folostină, R., (2011), *Specificul procesului instructiv-educativ și de recuperare în deficiența-handicapul de intelect*, în Tratat de psihopedagogie specială, București: Editura Universității din București;
10. Sferle, M., (2008), *Culegere de cântece pentru clasele I-II*, Cluj-Napoca: Editura Dacia;
11. Ungureanu, M., (2003), *Sfântă e copilăria. Culegere de cântece, jocuri, mișcări muzical-ritmice pentru preșcolari și clasele primare*, Chișinău: Editura Arc;
12. Vrăsmaș, T., (2004), *Școala și educația pentru toți*, București: Editura Miniped.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației

Vasilica VARGA, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Brăila

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Varga Vasilica	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Negrea Emilia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Farkaș Teodora	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Bursuc Rodica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Gheorghită Dan Mihai	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Babeș Marian Gabriel	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Șipoș Mioara	Inspectoratul Școlar Județean Brăila